

UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

REMISSYTTRANDE

1 (2)

2018-03-06

JURFAK 2017/100

Justitiedepartementet

Hemlig dataavläsning – ett viktigt verktyg i kampen mot allvarlig brottslighet (SOU 2017:89)

(Ju2017/08898/Å)

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får som svar anföra följande. De förslag som inte uttryckligen berörs nedan lämnar nämnden utan erinran.

Fakultetsnämnden ser positivt på att den föreslagna lagen om hemlig dataavläsning tidsbegränsas och att en utvärdering av tvångsmedlet ska göras när lagen har tillämpats en tid. Frågan om de övriga föreslagna lagändringarna, vilka är följder av att hemlig dataavläsning införs som tvångsmedel, ska kvarstå och om de i så fall ska vara oförändrade bör övervägas i anslutning till utvärderingen. Enligt fakultetsnämndens mening bör därför även dessa tidsbegränsas i enlighet med vad som föreslås för lagen med bestämmelser om hemlig dataavläsning.

I beaktande av den avsedda utvärderingen avstår fakultetsnämnden från att påpeka sådana tänkbara tillämpningssvårigheter vars eventuella förekomst lär komma att ge sig till känna under den inledande tillämpningstiden.

Det är enligt fakultetsnämndens mening angeläget att det är domstol som ger tillstånd till hemlig dataavläsning. Att domstolarnas öppettider inte fullt ut anses motsvara behovet (bet. s. 387) borde därför enligt fakultetsnämnden leda till överväganden angående utvidgning av domstolarnas tillgänglighet även avseende här aktuell prövning (jämför nämndens i dagarna avgivna remissyttrande över promemorian Rätten till offentlig försvarare – Genomförande av EU:s rättshjälpsdirektiv, Ds 2017:53, vilket bifogas). I beaktande av att det är en försöksordning som föreslås bör det enligt fakultetsnämndens mening övervägas att inte införa den föreslagna möjligheten för åklagare att interimistiskt besluta om hemlig dataavläsning (bet. avsnitt 10.9.5). Det kan i så fall framgå av utvärderingen i vilken omfattning det finns behov av en sådan möjlighet.

Enligt vad utredningen redovisar (i avsnitt 10.12.2) är det enligt de brottsbekämpande myndigheterna nödvändigt med en lagstadgad skyldighet för operatörerna att medverka vid verkställighet av hemlig dataavläsning. Enligt fakultetsnämndens mening övertygar inte de skäl utredningen anför för att inte lagstadga en sådan skyldighet. För operatörerna torde det knappast vara

en fördel att en sådan skyldighet inte tydligt stadgas, samtidigt som medverkan i praktiken ska ske av en operatör på begäran av den brottsbekämpande myndigheten, eftersom det, som utredningen uttrycker det "ligger helt i linje med det samhällsansvar som följer med den bedrivna verksamheten". Att någon specifik sanktion inte behöver stadgas, utöver den som ligger i de konsekvenser en vägran underförstått kan ha, är en annan sak. Det kan framgå av utvärderingen i vilken omfattning det finns behov av mer specifika sanktioner.

Som utredningen berör (i främst avsnitt 11.3.5) aktualiserar dess förslag den officiella svenska hållningen till territorialitetsprincipen vid exekutiv jurisdiktion. Enligt fakultetsnämnden framstår det som mindre lämpligt att, som utredningen föreslår, utan vidare överlämna åt rättstillämpningen att ta ställning härtill. Enligt fakultetsnämndens mening krävs därför ytterligare överväganden i denna del under ärendets fortsatta beredning.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av docent Eric Bylander efter samråd med professor Magnus Ulväng. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg